

Työpaperi 17/2022

Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus 2021

Tutkimuksen toteutus ja menetelmät

Suvi Parikka, Noora Holm, Timo Koskela, Jonna Ikonen, Heikki Kilpeläinen

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos toteutti ensimmäistä kertaa Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimuksen (KOTT) vuonna 2021. Tutkimuksessa selvitettiin korkeakouluopiskelijoiden fyysistä ja psyykkistä terveyttä, elintapoja, koettua hyvinvointia ja sosiaalisia suhteita, kokemuksia opiskeluterveydenhuollon palveluista, näihin vaikuttavia tekijöitä sekä opiskelukykyä ja siihen liittyvää tuen tarvetta. Vuonna 2021 selvitettiin lisäksi koronaepidemian vaikutuksia opiskelijoihin. Tutkimus on jatkoa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) vuosina 2000, 2004, 2008, 2012 ja 2016 toteuttamille valtakunnallisille korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksille.

Tämä menetelmäraportti sisältää kattavan kuvauksen tiedonkeruun toteutuksesta, aineistosta ja käytetyistä menetelmistä. Raportti soveltuu lähtökohdaksi laadittaessa menetelmäkuvauksia eri julkaisuihin.

Lukijalle

Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimuksen tiedonkeruu ja tulosten raportointi toteutettiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella (THL) vuoden 2021 aikana. Tiedonkeruun ajankohta oli helmi-maaliskuussa 2021 koronaepidemian kolmannen aallon aikana. Tutkimuksen tulokset raportoitiin vaiheittain. Kesäkuussa 2021 julkaistiin ennakkotulokset koronaepidemian vaikutuksista korkeakouluopiskelijoiden arkeen ja opintoihin. Varsinaiset perustulokset julkaistiin joulukuussa 2021 THL:n Terveystemme-palvelussa.

KOTT-tutkimus tuottaa ajankohtaista tietoa korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnista, terveydestä sekä terveyspalveluiden käytöstä ja saatavuudesta. Lisäksi se mahdollistaa opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin arvioinnin suhteessa opiskelukykyyn ja opintojen etenemiseen. KOTT-tutkimus tarjoaa tietoa opiskelijoiden terveyspalvelujen arviointiin ja kehittämiseen sekä mahdollistaa opiskelijoiden hyvinvoinnin vertaamisen muuhun aikuisväestöön. KOTT 2021-tutkimuksella on merkittävä rooli kansallisessa päätöksenteossa, sillä se on ainoa tutkimus, joka tuottaa laaja-alaista ja ajankohtaista tietoa korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnista, terveydestä sekä terveyspalveluiden käytöstä ja saatavuudesta. Kerättyä tietoa hyödyntävät kansallisten päätöksentekijöiden lisäksi tutkijat, YTHS, korkeakoulut, opiskelijajärjestöt sekä muut opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvät tahot.

Tutkimus toteutettiin poikkihallinnollisessa yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen, opetus- ja kulttuuriministeriön, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön, sosiaali- ja terveysministeriön, Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK:n, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL:n, Opiskelijoiden Liikuntaliitto OLL:n, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arenen, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifin ja Tilastokeskuksen kanssa. Tutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa oli tiiviisti mukana THL:n tutkijatyöryhmän lisäksi useita eri asiantuntijoita eri aihepiireistä.

Haluamme kiittää tutkimukseen osallistuneita korkeakouluopiskelijoita. Kiitämme myös Kansaneläkelaitosta ja opetus- ja kulttuuriministeriötä, jotka rahoittivat tutkimuksen sekä muita yhteistyökumppaneita, jotka olivat mukana tutkimuksen toteutuksessa.

Helsingissä 13.4.2022

Suvi Parikka, Noora Holm, Timo Koskela, Jonna Ikonen ja Heikki Kilpeläinen

Tiivistelmä

Suvi Parikka, Noora Holm, Timo Koskela, Jonna Ikonen, Heikki Kilpeläinen. Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus 2021 – Tutkimuksen toteutus ja menetelmät. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL). Työpäperi 17/2022. 36 sivua. Helsinki 2022. ISBN 978-952-343-859-0 (verkkojulkaisu)

Tässä menetelmäraportissa kuvataan KOTT 2021-tutkimuksen toteutus, aineisto ja käytetyt menetelmät. Tutkimus piti toteuttaa alun perin vuonna 2020, mutta sitä siirrettiin koronaepidemian vuoksi vuodelle eteenpäin. Tutkimuksen kohdejoukko muodostui keväälle 2021 läsnäolevaksi ilmoittautuneista 18–34-vuotiaista korkeakouluopiskelijoista, jotka suorittavat perustutkintoa suomalaisessa korkeakoulussa ja joille oli saatavissa henkilötunnus sekä sähköpostiosoite. Otantamenetelmänä käytettiin korkeakouluittain ositettua satunnaisotantaa.

THL toteutti tutkimuksen pilottitutkimuksena, jossa kokeiltiin täysin sähköistä tiedonkeruuta. Lisäksi testattiin uusia menetelmiä kohdejoukon tavoittamiseksi. Tutkimuksen viestintää kehitettiin yhteistyössä tutkimuksen yhteistyötahojen kanssa. Aikaisempiin KOTT-tutkimuksiin verrattuna tiedonkeruussa oli joitakin eroavaisuuksia. Tiedonkeruutavassa tapahtuneet muutokset, kohentunut vastausaktiivisuus, eri tavoin laskeut painokertoimet sekä kysymysten sijoittaminen eri paikkaan lomakkeella mahdollisesti heikensivät tietojen vertailukelpoisuutta aikaisempien KOTT-tutkimusten tuloksiin.

Tutkimuksen aineisto soveltuu käytettäväksi myös korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen. Tutkimusaineisto kattaa kyselylomakkeella saadut tiedot ja otoskehikon tiedot. Tutkimusaineistoa on mahdollista rikastaa myös muilla rekisteritiedoilla, joka lisää aineiston käyttömahdollisuuksia kansainvälisessä tieteellisessä tutkimuksessa. Tutkimuksen kyselylomakkeen tietoja osin harmonisoitiin muiden THL:n laajojen väestötutkimusten sisältöjen kanssa. Lomakkeella säilytettiin myös aiempien KOTT-kyselytutkimusten kysymyksiä. Koska tutkimuksen tavoitteena on tuottaa ajantasaista tietoa opiskelijoiden tilanteesta, lomakkeelle lisättiin kysymyksiä koronaepidemian vaikutuksista opiskeluun ja opiskelijoiden arkeen.

Tutkimuksen vastausprosentti oli 53 prosenttia. Yliopisto-opiskelijat vastasivat ammattikorkeakouluopiskelijoita hieman useammin tutkimukseen. Lisäksi havaittiin, että nuoremmat ikäryhmät osallistuiivat vanhempia ikäryhmiä paremmin tutkimukseen. Tutkimuksen vastaajajoukko on painottamalla korjattu vastaamaan 18–34-vuotiaista korkeakouluopiskelijäväestöstä. Tutkimusaineiston lopullisiin painokertoimiin valittiin mukaan ikä, sukupuoli, kieli, korkeakoulusektori (yliopisto/ammattikorkeakoulu) ja edellisen lukukauden opintopistemäärä.

Tiedonkeruun päätyttyä tutkimusaineisto muodostettiin kyselaineistosta ja otoskehikon tiedoista. Lopuksi lisättiin vastauskatoa korjaavat painokertoimet. Tutkimusaineistoon muodostettiin opiskelijäväestön kannalta keskeiset tulosindikaattorit sekä raportoinnissa käytetyt luokittelumuuttujat. Kesäkuussa 2021 julkaistiin ennakkotulokset koronaepidemian vaikutuksista opiskelijoiden arkeen ja opintoihin. Perustulokset julkaistiin joulukuussa 2021. Huhtikuussa 2022 julkaistiin aineiston monivalintakysymyksistä painotetut ja-kaumat. Edellä luetellut tulokset ovat saatavilla KOTT-tutkimuksen verkkosivuilla ja Terveys- ja hyvinvointipalvelussa (terveys.fi/kott).

Avainsanat: korkeakouluopiskelijat, väestötutkimus, poikkileikkaustutkimus, survey-tutkimus, otanta, raportointi

Sisällys

Lukijalle.....	2
Tiivistelmä.....	3
Sisällys.....	4
Tutkimuksen tausta ja tavoitteet	5
Tutkimuksen toteutus	6
Kohdejoukko ja otos.....	6
Tiedonkeruu	9
Viestintä	10
Aineiston kuvaus.....	12
Tietosisällöt ja käytetyt muuttujat.....	12
Vastanneet ja kato	13
Kadon korjaaminen	14
Tulokset ja raportointi	16
Lähteet	17
Liite 1. Tutkimusorganisaatio	18
Liite 2. KOTT 2021-tutkimuksen kyselylomake	19

Tutkimuksen tausta ja tavoitteet

Valtakunnallinen korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointi (KOTT) 2021-tutkimus toteutettiin osana Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) väestötutkimuskokonaisuutta ja sen avulla muodostettiin laaja kartoitus Suomen opiskelijaväestön tilanteesta. THL toteutti tutkimuksen ensimmäistä kertaa. Tiedonkeruun ajankohta oli helmi-maaliskuussa 2021 koronaepidemian kolmannen aallon aikana. Tutkimus on jatkoa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) vuosina 2000, 2004, 2008, 2012 ja 2016 toteuttamille valtakunnallisille korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimuksille (esim. Kunttu ja Pesonen 2013; Kunttu, Pesonen ja Saari 2017). Tutkimus kohdistettiin aluksi yliopisto-opiskelijoille ja vuodesta 2008 alkaen myös ammattikorkeakouluopiskelijoille.

KOTT 2021-tutkimus palvelee kansallista päätöksentekoa tuottamalla ajankohtaista tietoa korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnista, terveydestä sekä terveyspalveluiden käytöstä ja saatavuudesta. Vastaavanlaista laaja-alaista tietoa näistä teemoista ei saada muista tutkimuksista. Tutkimuksen avulla voidaan opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia suhteessa opiskelukykyyn sekä tarjota tietoa opiskelijoiden terveyspalvelujen arviointiin ja kehittämiseen. Kerättyä tietoa hyödyntävät kansallisten päätöksentekijöiden lisäksi tutkijat, YTHS, korkeakoulut, opiskelijajärjestöt sekä muut opiskelijoiden hyvinvointiin liittyvät tahot. Tietoja käytetään myös opiskeluterveydenhuollon, liikunnan sekä terveyden edistämisen toimintaohjeiden suunnittelussa. Tutkimuksella on THL:n tutkimuseettisen työryhmän puoltava lausunto, joka myönnettiin helmikuussa 2020.

Tässä menetelmäraportissa kuvataan KOTT 2021-tutkimuksen toteutus, aineisto ja menetelmät. Se sisältää perusteellisen kuvauksen tutkimuksen toteutuksesta liitteineen. Menetelmäraportti soveltuu lähtökohdaksi laadittaessa menetelmäkuvauksia eri julkaisuihin.

Tutkimuksen toteutus

Kohdejoukko ja otos

Tutkimuksen kohdejoukkona olivat 25.1.2021 mennessä keväälle 2021 läsnäolevaksi ilmoittautuneet 18–34-vuotiaat korkeakouluopiskelijat, jotka suorittavat perustutkintoa suomalaisessa korkeakoulussa ja joille oli saatavissa henkilötunnus sekä sähköpostiosoite. Perusjoukon määritelmän täyttäviä opiskelijoita oli ammattikorkeakouluissa yhteensä 96 977 opiskelijaa ja yliopistoissa yhteensä 100 216 opiskelijaa (Taulukot 1 ja 2). Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa tai ammatillista opettajakorkeakoulutusta suorittavat henkilöt eivät kuuluneet tutkimuksen piiriin. Lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulun, Högskolan på Åland ja Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat eivät kuuluneet kyselyn kohdejoukkoon, eivätkä ole mukana em. opiskelijamäärissä. Näiden ryhmien rajaaminen kohderyhmän ulkopuolelle perustuu aikaisemmissa KOTT-tutkimuksissa käytettyihin rajauksiin. Ulkomaalaiset perustutkintoa suorittavat opiskelijat olivat mukana otannassa, mutta heidän osuutensa koko opiskelijaväestöön kohdennetussa otoksessa ja osallistuneissa oli niin pieni, että ulkomaalaistaustan mukaan tuloksia ei voida raportoida.

Tutkimuksen suunniteltu otoskoko oli noin 12 000 opiskelijaa (noin 6 000 yliopisto-opiskelijaa ja noin 6 000 ammattikorkeakouluopiskelijaa). Otos kattoi noin kuusi prosenttia kohderyhmän opiskelijoista. Tavoitellun 10 000 opiskelijan otoksen ylittävällä otoskoolla varauduttiin siihen, että joukkoon päätyy puuttuvien henkilö- tai yhteystiedoin varustettuja korkeakouluopiskelijoita.

Taulukko 1. Ammattikorkeakoulut opiskelijamäärän, poimintatiheyden ja otoksen sisältämän opiskelijoiden lukumäärän mukaan.

Ammattikorkeakoulu	Opiskelijamäärä 20.1.2021	Poimintatiheys (joka n:s opiskelija)	Suunniteltu otos	Lopullinen otos
Humanistinen ammattikorkeakoulu	962	7	137	137
Diakonia-ammattikorkeakoulu	1 927	10	193	193
Kajaanin ammattikorkeakoulu	1 733	10	173	173
Centria-ammattikorkeakoulu	1 876	7	268	268
Yrkeshögskolan Arcada	1 834	10	183	183
Vaasan ammattikorkeakoulu	2 431	12	203	203
Yrkeshögskolan Novia	2 741	12	228	228
Karelia-ammattikorkeakoulu	2 856	12	238	238
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	3 304	13	254	254
Lapin ammattikorkeakoulu	3 584	13	276	276

Satakunnan ammat- tikorkeakoulu	3 799	13	292	292
Hämeen ammatti- korkeakoulu	4 895	16	306	306
Jyväskylän ammatti- korkeakoulu	4 579	16	286	286
Savonia-ammatti- korkeakoulu	4 885	16	305	305
Laurea-ammattikor- keakoulu	5 126	16	320	319
Oulun ammattikor- keakoulu	5 997	19	316	316
Kaakkois-Suomen ammattikorkea- koulu ¹	6 030	19	317	282
LAB-ammattikorkea- koulu ²	5 805	19	306	306
Tampereen amat- tikorkeakoulu	7 088	21	338	338
Turun ammattikor- keakoulu	6 981	21	332	332
Haaga-Helia amat- tikorkeakoulu	7 201	21	343	343
Metropolia Ammatti- korkeakoulu	11 343	29	391	391
Yhteensä (AMK)	96 977		6 005	5 969

Otantamenetelmänä käytettiin korkeakouluittain ositettua satunnaisotantaa. Otannan korkeakoulukohtainen poimintatiheys määriteltiin siten, että otokseen tuli vähintään noin 150 ja enintään noin 400 ammattikorkeakouluopiskelijaa / 800 yliopisto-opiskelijaa jokaisesta korkeakoulusta. Korkeakoulukohtainen otoskoko oli sitä suurempi, mitä enemmän kyseisessä korkeakoulussa on opiskelijoita. Lisäksi yliopisto-opiskelijoita ja ammattikorkeakouluopiskelijoita poimittiin molempia yhteensä noin 6 000. (Taulukko 1 ja Taulukko 2)

¹ Mikkelin ja kymenlaakson toimipisteet

² Lahden ja Saimaan toimipisteet

Taulukko 2. Yliopistot opiskelijamäärän, poimintatiheyden ja otoksen sisältämän opiskelijoiden lukumäärän mukaan.

Yliopisto	Opiskelijamäärä 20.1.2021	Poimintatiheys (joka n:s opiskelija)	Suunniteltu otos	Lopullinen otos
Taideyliopisto	1 326	9	147	147
Svenska handels- högskolan	2 029	9	225	225
Lapin yliopisto	2 841	9	316	236
Lappeenrannan tekn. yliopisto	3 644	9	405	405
Vaasan yliopisto	3 432	9	381	381
Åbo Akademi	3 829	9	425	424
Jyväskylän yliopisto	9 188	17	540	538
Oulun yliopisto	8 939	17	526	525
Itä-Suomen yliopisto	9 807	17	577	577
Turun yliopisto	11 706	20	585	584
Tampereen yli- opisto ³	13 671	23	594	594
Aalto-yliopisto	11 480	20	574	574
Helsingin yliopisto	18 324	25	733	733
Yhteensä (YO)	100 216		6 028	5 943

Otanta tehtiin THL:n määrittämin ehdoin ja OKM:n toimeksiannosta Tieteen tietotekniikan keskus CSC:n toimesta VIRTAtietokannasta (Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon VIRTAtietopalvelu). CSC toimitti THL:lle perusjoukon korkeakoulukohtaiset opiskelijoiden lukumäärät (Taulukko 1, Taulukko 2). Näiden perusteella THL määritteli korkeakoulukohtaiset poimintatiheydet ja määrittelyjen avulla CSC poimi ja muodosti otostiedoston tiedonkeruun toteuttamista varten. CSC poimi korkeakouluittain poimintatiheyden mukaisesti opiskelijoita siinä järjestyksessä, missä opiskelijat VIRTAtietokannasta löytyivät. VIRTAtietokannasta poimittiin seuraavat tiedot opiskelijoista: nimi, henkilötunnus, ikä, sukupuoli, äidinkieli, korkeakoulu, OKM:n ohjauksen ala (viimeisin voimassa oleva opiskeluoikeus), läsnäolotieto, opintojen aloitusvuosi ja opintopistemäärä syyslukukaudella 2020. Jokainen korkeakoulu täydensi CSC:n pyynnöstä omien opiskelijoidensa osalta opiskelijoiden yhteystiedot (korkeakoulun s-posti, henkilökohtainen s-posti, puhelinnumero). Otoksen tarkistamista varten CSC toimitti THL:lle myös kohdejoukon lukumääräjakaumia eri taustamuuttujien (esim. OKM-ohjausala, opintojen aloitusvuosi) mukaisesti luokiteltuina.

Otoskoko oli yhteensä 12 034 opiskelijaa. Otoksesta poistettiin vielä 122 opiskelijaa, joilta puuttui kokonaan yhteystiedot eli sähköpostiosoite. Puuttuvia yhteystietoja oli lähinnä Lapin yliopiston opiskelijoilla (n=80) sekä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelijoilla (n=35). Lopulliseen otokseen jäi 11 912 opiskelijaa (5 943 yliopisto-opiskelijaa ja 5 969 ammattikorkeakouluopiskelijaa). Esimerkiksi Helsingin yliopistossa opiskelijamäärä oli 18 324 opiskelijaa ja poimintatiheys oli joka 25. opiskelija, jolloin otokseen poimittiin 733 Helsingin yliopiston opiskelijaa.

Otostiedostosta tarkistettiin opiskelijoiden korkeakoulukohtaiset lukumäärät sekä muu tiedoston sisältö. Otokseen osuneiden opiskelijoiden suhteellisia lukumääräjakaumia verrattiin koko kohdejoukon vastaaviin jakaumiin sukupuolen, OKM:n ohjausalan, ikäryhmien, kielen, opintojen aloitusvuoden ja edellisen

³ Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillinen korkeakoulu

lukukauden opintopistemäärän mukaan. Jakaumat vastasivat kohdejoukon jakaumia hyvin. Osalla korkeakouluista sukupuolijakauma otoksessa ei täysin vastannut korkeakoulun opiskelijoiden sukupuolijakaumaa, jonka syyksi epäiltiin otoksen poimintatapaa: opiskelijat eivät ehkä ole lähtökohtaisesti tietokannassa täysin satunnaisessa järjestyksessä. Otantaa pidettiin kuitenkin riittävän satunnaisena ja sitä ei lähdetty poimimaan uudelleen.

Taulukko 3. Otos sukupuolittain ja korkeakoulusektoreittain (lukumäärä ja % otoksesta).

Sektori	Sukupuoli	Lukumäärä (otos)	Prosenttia (otos)
AMK	Miehet	2 793	23,4
AMK	Naiset	3 176	26,7
YO	Miehet	2 683	22,5
YO	Naiset	3 260	27,4
Yhteensä	Kaikki	11 912	100

Taulukko 4. Otos ikäryhmittäin (raportoinnin ikäluokat) ja korkeakoulusektoreittain.

Sektori	Ikäryhmä	Lukumäärä (otos)	Prosenttia (otos)
AMK	18–21	1 337	11,2
AMK	22–24	2 076	17,4
AMK	25–29	1 759	14,8
AMK	30–34	797	6,7
YO	18–21	1 280	10,7
YO	22–24	2 116	17,8
YO	25–29	1 960	16,5
YO	30–34	587	4,9
Yhteensä	Kaikki	11 912	100

KOTT 2021-tutkimuksen otanta erosi KOTT 2016-tutkimuksesta otoksen koon, otantalähteen sekä ositerakenteen osalta. KOTT 2016-tutkimuksessa yliopisto-opiskelijoita poimittiin 4 996 ja ammattikorkeakoulu-opiskelijoita 5 004. Otos kattoi 4,8 prosenttia kohderyhmän opiskelijoista. (Kunttu, Pesonen ja Saari 2017). Vuoden 2016 KOTT-tutkimuksen yliopisto-opiskelijoiden otos poimittiin YTHS:n asiakasrekisteristä ositetuna satunnaisotantana terveystalveluyskiköitten mukaisesti paikkakunnittain. Yliopisto-opiskelijoiden otoksen ositerakenne erosi hieman ammattikorkeakouluopiskelijoiden otoksesta, sillä terveystalveluyskiköt pitävät sisällään yksittäisten korkeakoulujen sivutoimipisteiden opiskelijoita. KOTT 2016-tutkimuksen perusraportissa arvioitiin kuitenkin, että ositerakenne vastaa opiskelijoiden jakautumista paikkakunnittain ja siten epäsuorasti korkeakouluittain. (Kunttu, Pesonen ja Saari 2017).

Tiedonkeruu

THL:n ensimmäistä kertaa toteuttama KOTT 2021-tutkimus oli luonteeltaan pilottitutkimus, jossa kokeiltiin täysin sähköistä tiedonkeruuta ja uusia menetelmiä tutkittavien tavoittamiseksi. Pilottitutkimuksen kyselylomakkeen sisällön ja teknisen toteutuksen valmistelu toteutettiin vuonna 2019. Alun perin tutkimus piti

toteuttaa maaliskuussa 2020, mutta koronaepidemian vuoksi tutkimuksen käynnistymistä siirrettiin vuodelle eteenpäin.

Tiedonkeruu käynnistyi helmikuussa 2021 ja päättyi maaliskuussa 2021 koronaepidemian kolmannen aallon aikana. Kutsu osallistua tutkimukseen lähetettiin sekä opiskelijan korkeakoulun sähköpostiin että henkilökohtaiseen sähköpostiin. Viesti sisälsi linkin kyselylomakkeelle ja siihen liittyvän henkilökohtaisen tunnuksen, salasanan sekä ohjeet sähköisen kyselylomakkeen täyttämistä varten. Viestissä kerrottiin myös tutkimuksen tarkoituksesta, sisällöstä ja tietosuojasta sekä mahdollisuudesta osallistua arvontaan, jos vastaa kyselyyn. Tutkittavia tavoiteltiin sähköpostitse enintään kolme kertaa. Yhteydenottojen määrä riippui siitä, missä vaiheessa vastaaja oli palauttanut kyselylomakkeen tai kieltäytynyt tutkimukseen osallistumisesta. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista.

Sähköiseen kyselyyn oli mahdollista vastata suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Materiaalit olivat kaikille saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi KOTT-tutkimuksen verkkosivuilla. Tutkimuskadon minimoimiseksi tutkittavia tavoiteltiin useassa vaiheessa. Tutkimuskutsut lähetettiin sähköpostilla, ja tämän jälkeen enintään kaksi muistutusviestiä sähköpostilla ja/tai tekstiviestillä. Tavoittelukertojen ajankohdat ja sisältö on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Aineiston keruun tietosisältö ja aikataulu.

Ajankohta	Lähestymiskerta	Lähestymisen sisältö
23.2.2021	1. lähestyminen	sähköpostikutsu sis. linkin kyselylomakkeelle sekä tietosuojailmoitukseen
9.3.2021	1. karhu	1. sähköpostimuistutus sis. linkin kyselylomakkeelle sekä tietosuojailmoitukseen 1. tekstiviestimuistutus niille, joiden puhelinnumero oli tiedossa
23.3.2021	2. karhu	2. sähköpostimuistutus sis. linkin kyselylomakkeelle sekä tietosuojailmoitukseen 2. tekstiviestimuistutus niille, joiden puhelinnumero oli tiedossa

Sähköpostiviestien lisäksi tutkittavia lähestyttiin tekstiviestillä. Ne, joiden puhelinnumero oli tiedossa, saivat myös tekstiviestimuistutuksen mahdollisen 1. ja 2. karhun yhteydessä. KOTT 2021-tutkimuksessa keuhkoinfektio- ja R-kioskin lahjakortin vaikutusta vastausaktiivisuuteen. Tällä lisäkannustimella ei kuitenkaan havaittu olleen huomattavaa vaikutusta vastausaktiivisuuteen. Kaikkien vastanneiden kesken arvottiin kuukausi tiedonkeruun päättymisen jälkeen 20 kappaletta 100 euron arvoisia Tiketin lahjakortteja.

Aikaisempiin KOTT-tutkimuksiin verrattuna tiedonkeruu eroaa joiltakin osin. Vuosina 2000 ja 2004 tutkimus toteutettiin pelkästään postitse lähetetyin paperilomakkein ja vuosina 2008 ja 2012 oli mahdollista vastata sekä paperilomakkeella että sähköisesti. Vuonna 2016 siirryttiin sähköiseen kyselyyn ja muistutuksiin, mutta paperilomake lähetettiin yhden kerran niille, jotka eivät olleet vastanneet tutkimukseen kolmen ensimmäisen lähestymisen aikana (Kunttu, Pesonen ja Saari 2017).

Viestintä

KOTT-viestinnän tärkein tavoite oli saada tutkimukseen kutsutut korkeakouluopiskelijat vastaamaan tutkimukseen ja nostaa laskussa ollutta vastausprosenttia. Muita keskeisiä tavoitteita oli KOTT-tutkimuksen brändin ja tunnettavuuden rakentaminen sekä vaikuttavuuden ja pitkän tutkimushistorian korostaminen. Tutkimuksen viestintää toteutettiin yhteistyössä Kelan, YTHS:n, Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) ja Suomen opiskelijakuntien liiton (SAMOK) kanssa.

KOTT-tutkimukselle laadittiin viestintäsuunnitelma, joka toimi suunnitelmana ja työkaluna tutkimuksen viestinnässä ja markkinoinnissa. Viestintäsuunnitelmassa määriteltiin KOTT-tutkimuksen viestinnälle kolme

vaihetta. Jokaisen vaiheen kohdalla eroteltiin lähtötilanne ja viestinnän tavoite. Lisäksi määriteltiin pääviesti perusteluineen, kohde- ja sidosryhmät, keinot sekä kanavat ja viestintätuotteet. Viestintäsuunnitelma sisälsi myös aikataulun ja mittarit viestinnän vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa jaettiin tietoa tulevasta KOTT-tutkimuksesta ja tehtiin tutkimuksen nimeä tutummaksi ennen tiedonkeruun käynnistymistä. Lisäksi tehtiin näkyvämmäksi aikaisempien tutkimusten vaikutuksia ja historiaa. Toisessa vaiheessa tavoitteena oli saada tutkimukseen kutsuttuja opiskelijoita vastaamaan kyselyyn. Opiskelijoille kohdennettiin useita eri viestintätuotteita, kuten tiedotteita, blogikirjoituksia, somenostoja sekä opiskelijaravintoloissa esillä olleita pöytäkolmioita. Kolmannessa vaiheessa jaettiin tietoa KOTT 2021-tutkimuksen tuloksista kansallisen tason päätöksentekijöille, opiskeluterveydenhuollon toimijoille ja muille yhteiskunnallisille vaikuttajille sekä opiskelijoille.

Aineiston kuvaus

Tietosisällöt ja käytetyt muuttujat

KOTT 2021-tutkimuksen tutkimusaineisto kattaa kyselylomakkeella saatavat tiedot sekä VIRTAtietovarannosta ja väestötietojärjestelmästä saatavat otoskehikon tiedot (Taulukko 6). Korkeakouluilta saatuja tietoja käytettiin vain tutkittavien tavoitteluun. Tutkimusaineistoon on mahdollista yhdistää myös muita rekisteritietoja, kuten THL:n hoitoilmoitusrekistereiden tiedot sairauksien hoidosta, vastaanottokäynneistä ja toimenpiteistä. Kyselylomake sisälsi noin 90 kysymystä seuraavilta aihealueilta: terveydentila, terveystalvet, opiskelukykyä tukevien kuntoutuspalvelujen tarve, suun terveys, liikunta, ravinto, uni, päihteet ja riippuvuudet, opiskelu, netin käyttö ja rahapelaaminen, asuminen ja työssä käynti, taloudellinen tilanne, sosiaaliset suhteet, kiusaamiskokemukset sekä opiskelun ja perheen yhteensovittaminen. Vuoden 2021 lomakkeelle lisättiin myös kysymyksiä koronaepidemian vaikutuksista opiskeluun ja arkielämään. Kysymysten avulla selvitettiin ovatko koronaepidemia tai sen rajaamistoimet vaikeuttaneet opiskelua tai heikentäneet taloudellista tilannetta. Lisäksi tiedusteltiin koronaepidemian vaikutuksia sosiaalisiin suhteisiin (esim. yksinäisyyden tunne, yhteydenpito opiskelukavereihin, ystäviin ja sukulaisiin), päihteiden käyttöön, univaikeuksiin sekä opintojen vaatimaan työmäärään.

Taulukko 6. Aineistolähteet KOTT 2021-tutkimuksessa.

Rekisteri/Tietovaranto	Tiedot
Korkeakoulut	Oppilaitostunnus, opiskelija-avain, henkilötunnus, sukunimi, etunimet, korkeakoulun sähköpostiosoite, henkilökohtainen sähköpostiosoite, puhelinnumerot
VIRTA-tietovaranto (CSC)	Opiskelija-avain, henkilötunnus, sukupuoli, ikä, äidinkieli, korkeakoulu, OKM:n ohjauksen ala (viimeisin voimassa oleva opiskeluoikeus), läsnäolotieto, opintojen aloitusvuosi, opintopistemäärä (kyselyä edeltänyt kuukausi)
Väestötietojärjestelmä (Digi- ja väestötietovirasto)	Ikä, sukupuoli, syntymämaa, kansalaisuus, siviilisääty, huoneiston asukkaiden kokonaismäärä, alaikäisten määrä huoneistossa, huollettavien lukumäärä, opiskelupaikkakunta
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	Terveydenhuollon poisto-/hoitoilmoitusrekisterin (HILMO) tiedot (ajanjaksolta 2013–2023), kuten diagnoosit ja tehdyt toimenpiteet, Perusterveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterin (AvoHilmo) tiedot (ajanjaksolta 2013–2023), Syntyneiden lasten rekisterin tiedot (ajanjaksolta 2000–2023) kuten synnytyksivuodet sekä synnytyksiin ja raskauden seurantaan liittyvät tiedot, Toimeentulorekisterin tiedot (ajanjaksolta 2018–2023)
Kansaneläkelaitos	Lääkkeiden erityiskorvausoikeus, saadut lääkekorvaukset, lääkeostot

KOTT 2021-kyselylomakkeen tietosisältöjä osin harmonisoitiin THL:n laajojen väestötutkimusten (FinSote, FinTerveys, Kouluterveyskysely) sisältöjen kanssa tulosten vertailukelpoisuuden takaamiseksi. Lomakkeelle sisältyi myös vuonna 2016 YTHS:n toteuttaman KOTT-tutkimuksen kysymyksiä, kuten SCOFF-syömishäiriöseula, ajankohtaisen psyykkisen kuormittuneisuuden GHQ-12-seula, opiskeluintoa ja uupumusta kuvaava SBI-9-mittari sekä opiskelijoiden elintapoja ja sosiaalisia suhteita kartoittavia kysymyksiä. Tiedonkeruutavassa tapahtuneet muutokset, kohentunut vastausaktiivisuus, eri tavoin lasketut painokertoimet sekä kysymysten sijoittaminen eri paikkaan lomakkeella mahdollisesti heikensivät tietojen vertailukelpoisuutta aikaisempien KOTT-tutkimusten tuloksiin.

Vastanneet ja kato

Tutkimukseen kutsun saaneista 53 prosenttia vastasi kyselyyn (n=6 258), naisista 60 prosenttia ja miehistä 44 prosenttia. Yhteensä kolmesta opiskelijaa kieltäytyi tutkimuksesta ja kuudelle opiskelijalle ei voitu lähettää kutsua (virheellinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero ei ollut tiedossa). Yliopisto-opiskelijat osallistuivat ammattikorkeakouluopiskelijoita useammin (vastausaktiivisuus 56 % vs. 49 %) ja nuoremmat ikäryhmät osallistuivat vanhempia ikäryhmiä useammin tutkimukseen (vastausaktiivisuus oli 18–21-vuotiailla 60 %, 22–24-vuotiailla 55 %, 25–29-vuotiailla 47 % ja 30–34-vuotiailla 46 %). KOTT 2021-tutkimukseen osallistuneiden tutkittavien määrät ja osuudet on esitetty taulukossa 7 korkeakoulusektorin, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan. Korkein vastausaktiivisuus oli 18–21-vuotiailla yliopiston naisopiskelijoilla ja matalin 25–34-vuotiailla ammattikorkeakoulujen miesopiskelijoilla (Taulukko 7).

Taulukko 7. Vastausaktiivisuus sektorin, sukupuolen ja ikäryhmän mukaan KOTT 2021-tutkimuksessa.

Ryhmä (sukupuoli ja ikä)	Lukumäärä (tutkimukseen osallistuneet)		Lukumäärä (otos)		Vastausaktiivisuus (%)	
	yo	amk	yo	amk	yo	amk
nainen 18–21 v	573	503	786	812	72,9	61,9
nainen 22–24 v	762	578	1 160	1 011	65,7	57,2
nainen 25–29 v	568	477	1 010	897	56,2	53,2
nainen 30–34 v	156	249	304	456	51,3	54,6
mies 18–21 v	268	221	494	525	54,3	42,1
mies 22–24 v	502	452	956	1 065	52,5	42,4
mies 25–29 v	396	319	950	862	41,7	37,0
mies 30–34 v	108	126	283	341	38,2	37,0

Taulukossa 8 on esitetty tutkimukseen osallistuneiden tutkittavien määrät ja osuudet OKM:n ohjausalan mukaan. Useimmin tutkimukseen osallistuivat yhteiskunnallisten alojen opiskelijat ja harvimmalla tietojenkäsittely ja tietoliikenne -ohjausalan opiskelijat (Taulukko 8). Lisäksi vastausaktiivisuutta tarkasteltiin äidinkielen, opintopistemäärän sekä opintojen aloitusvuoden mukaan. Suomenkielisten vastausaktiivisuus oli 53 prosenttia (n=5224), ruotsinkielisten 49 prosenttia (n=492) ja muunkielisten 48 prosenttia (n=542). Edeltävän lukukauden (syyslukukausi 2020) opintopistemäärän mukaan tarkasteltuna korkein vastausaktiivisuus oli 21–30 opintopistettä suorittaneilla (60 %) ja yli 30 opintopistettä suorittaneilla (58 %). Niistä, jotka eivät olleet suorittaneet yhtään opintopistettä viime lukukauden aikana, tutkimukseen osallistui 39 prosenttia. Opintojen aloitusvuoden mukaan tarkasteltuna vastausaktiivisuus oli korkein vuonna 2020 aloittaneilla (55 %) ja matalin vuonna 2008 aloittaneilla (11 %).

Taulukko 8. Vastausaktiivisuus OKM:n ohjausalan mukaan KOTT 2021-tutkimuksessa.

Ryhmä	Lukumäärä (otokseen osallistuneet)	Vastausaktiivisuus (%)
Humanistiset alat	345	59,5
Kasvatusalat	349	53,5
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet	1 211	47,5
Lääketieteet	187	62,8
Luonnontieteet	326	59,9
Maa- ja metsä-talousalat	109	49,8
Palvelualat	205	48,3
Taiteet ja kulttuurialat	325	55,5
Tekniikan alat	1 153	50,1
Terveys- ja hyvinvointialat	1 072	56,5
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne	540	46,0
Yhteiskunnalliset alat	434	63,2
Tieto puuttuu	2	100,0

Osallistumisaktiivisuutta ja katoa tarkasteltiin myös THL:n AvoHilmo- ja HILMO-rekisteritietojen avulla. Rekisteritiedot poimittiin koko otokselle vuodesta 2011 alkaen poiminnan päivämäärään asti (kesäkuu 2021). Katoa tarkasteltiin ICD-10 ja ICPC-2 diagnoosikirjausten sekä käyntimäärien avulla eri pituisilla tarkastelujaksolla. Tarkastelut toteutettiin sukupuolen, ikäryhmän ja sektorin mukaan, koska nämä olivat yhteydessä sekä osallistumisaktiivisuuteen että käyntien ja diagnoosikirjausten lukumääriin.

Yleisesti ottaen mitä lähempänä diagnoosikirjaus oli kyselytutkimuksen ajankohtaa, sitä enemmän sillä näytti olevan vaikutusta siihen, osallistuiko tutkimukseen vai ei. Toisaalta lyhemmällä tarkastelujaksolla rekisterikirjauksia oli vähemmän, jolloin kokonaiskuvassa vaikutus jäi pienemmäksi. Tutkimukseen osallistuneiden terveydentila ei oleellisesti eronnut katoon jääneiden terveydentilasta saatavilla olleiden rekisteritietojen perusteella.

Kadon korjaaminen

Verkkokyselyllä toteutetun tiedonkeruun kattavuutta voidaan arvioida aineiston katoanalyysillä, joilla selvitetään rekisteritietojen avulla, miten tutkimukseen osallistuneet ja osallistumattomat eroavat toisistaan ja miten kato vaikuttaa tuloksiin. Tutkimusaineistoon laskettiin katoa korjaavat painokertoimet käyttäen IPW (Inverse probability weighting) -menetelmää ja R-ohjelmiston versiota 3.6.3. IPW-menetelmä on painotusmenetelmä, jossa mallinnetaan osallistumistodennäköisyys logistisen regressiomallin avulla, ja käytetään hyväksi mallinnetun todennäköisyyden käänteislukua. Mallin avulla saadaan laskettua jokaiselle tutkimukseen osallistuneelle yksilölle analyysipaino. IPW-menetelmää on käytetty useissa väestöä koskevissa kyselytutkimuksissa, ja sen on todettu sopivan myös suomalaisväestön vastauskadon korjaamiseen (Härkänen ym. 2014, Parikka ym. 2020). Katoanalyysissä osallistumista ennustavina tekijöinä käytettiin koko otokselle saatavilla

olleita rekisteritietoja. Malleihin otettiin mukaan otoskehikon tietojen lisäksi AvoHilmo/HILMO-tiedoista käyntien kokonaismäärät ja tietyt yleisimmät diagnoosit kahden vuoden tarkasteluajalta.

Katoanalyseissa havaittiin, että kokonaiskuvassa tutkimukseen osallistuneiden terveydentila ei eronnut katoon jääneiden terveydentilasta malleissa käytettyjen rekisteritietojen perusteella. Mielenterveysyiden taktia terveyspalveluita käyttäneiden osallistumisaktiivisuus oli keskimäärin hieman muita korkeampi, mutta sen lisääminen malliin ennustavana tekijänä ei parantanut mallia merkittävästi tai aiheuttanut oleellisia muutoksia keskeisimpiin raportoitaviin tuloksiin. Näin ollen AvoHilmo- ja HILMO-tietoja ei otettu mukaan tutkimusaineiston lopullisiin painokertoimiin, joihin valittiin mukaan ikä, sukupuoli, kieli, korkeakoulusektori ja edellisen lukukauden opintopistemäärä.

Lopuksi painokertoimet kalibroitiin ositekohtaisilla perusjoukon kokotiedoilla, jolloin painokertoimia käyttämällä voidaan laskea koko korkeakouluopiskelijaväestöä edustavia tuloksia. Painotuksen onnistuneisuutta tarkasteltiin vertaamalla tutkimusaineiston painotettuja taustamuuttujien jakaumia vastaaviin jakaumiin koko alkuperäisestä kohdejoukosta.

Tulokset ja raportointi

Tiedonkeruun päätyttyä tallennettu kyselyaineisto ja otoskehikon tiedot (ks. Tietosisällöt ja käytetyt muuttujat) yhdistettiin tutkimusaineistoksi. Tutkittavien suorat tunnistetiedot korvattiin aineistoihin numerokoodilla, joiden avulla kysely- ja rekisteritiedot yhdistettiin toisiinsa. Tutkimusaineistoon lisättiin vastauskatoa korjaavat painokertoimet, joiden laskemisessa hyödynnettiin koko otokselle saatavissa olevia rekisteritietoja (ks. Vastanneet ja kato). Lopuksi tutkimusaineistoon muodostettiin yhdessä asiantuntijoiden kanssa määritellyt tulosindikaattorit sekä raportoinnissa käytettävät luokittelumuuttujat.

Perustulosten raportoinnissa painotettiin julkaistujen tietojen ajantasaisuutta ja oikea-aikaisuutta. Sen vuoksi raportointi tehtiin vaiheittain. Heti tiedonkeruun päätyttyä julkaistiin kesäkuussa 2021 ennakkotuloksina koronaepidemian vaikutuksia arkielämään ja opintoihin kuvaavat tiedot tiiviinä pdf-julkaisuna THL:n verkkosivuilla (Parikka ym. 2021a). Indikaattoritulokset julkaistiin sukupuolen, ikäryhmän (18–22, 23–26 ja 27–34-vuotiaat) sekä korkeakoulusektorin (yo, amk) mukaan luottamusväleineen. Ennakkoraportin aiheita olivat muun muassa opintojen vaikeutuminen ja opiskelun vaatiman työmäärän lisääntyminen koronaepidemian aikana, sekä epidemian vaikutukset sosiaalisiin suhteisiin ja elintapoihin.

Kyselyaineiston varsinaiset perustulokset julkaistiin joulukuussa 2021 (Parikka ym. 2021b). Tietojen saatavuuden ja läpinäkyvyyden varmistamiseksi tulokset julkaistiin vertailukelpoisina indikaattoreina luottamusväleineen THL:n maksuttomassa ja kaikille avoimessa Terveystemme-palvelussa (terveytemme.fi/kott). Perusraportti sisälsi 76 indikaattoria seuraavilta aihealueilta: terveydentila, mielenterveys, suun terveys, seksuaaliterveys, opiskelukyky, osallisuus, kiusaamiskokemukset, oppimisvaikeudet, ylipaino, ravitsemus, liikunta, uni, tupakointi, alkoholin ja huumeiden käyttö, netin käyttö, rahapelaaminen, asuminen, toimeentulo, työssäkäynti, perheellistyminen sekä opiskeluterveydenhuollon palvelujen tyydyttymätön tarve, käyttö ja saatavuus. Taustamuuttujina olivat sukupuoli, ikäryhmä (18–21-, 22–24-, 25–29- ja 30–34-vuotiaat) sekä korkeakoulusektori (yliopisto, ammattikorkeakoulu). Perusraportti sisältää indikaattorien tulokset tilastokuvioina ja taulukkoina. Lisäksi perusraportti sisältää kunkin indikaattorin määritelmän, joka kuvaa miten indikaattori on muodostettu kyselymuuttujista. Lopuksi aineistosta julkaistiin monivalintakysymyksistä painotetut jakaumat taulukkomuodossa Terveystemme-palvelussa sekä menetelmäraportti KOTT 2021-tiedonkeruun toteutuksesta.

Aineisto soveltuu käytettäväksi myös korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen. Kyselyaineistoa on mahdollista rikastaa rekisteritiedoilla, mikä lisää aineiston käyttömahdollisuuksia kansainvälisessä tieteellisessä tutkimuksessa.

Lähteet

- Härkänen, Tommi, Kaikkonen, Risto, Virtala, Esa, Koskinen, Seppo (2014) Inverse probability weighting and doubly robust methods in correcting the effects of non-response in the reimbursed medication and self-reported turnout estimates in the ATH survey. *BMC Public Health* 14(1): 1–10.
- Härkänen, Tommi, Karvanen, Juha, Tolonen, Hanna, Lehtonen, Risto, Djerf, Kari, Juntunen, Teppo, Koskinen, Seppo (2016) Systematic handling of missing data in complex study designs—experiences from the Health 2000 and 2011 Surveys. *J Appl Stat* 43(15): 2772–2790.
- Kunttu, Kristina, Pesonen, Tommi (2012) Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2012. Helsinki: Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tutkimuksia 47.
- Kunttu, Kristina, Pesonen, Tommi, Saari, Juhani (2017) Korkeakouluopiskelijoiden terveystutkimus 2016. Helsinki: Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tutkimuksia 48.
- Parikka, Suvi, Ikonen, Jonna, Koskela, Timo, Marjeta, Noora, Kilpeläinen, Heikki, Pietilä, Arto, Härkänen, Tommi, Lundqvist, Annamari (2021a) Koronaepidemian ja sen rajaamistoimien vaikutukset korkeakouluopiskelijoiden arkielämään ja opintoihin. KOTT-tutkimuksen ennakkotuloksia kesällä 2021. Verkkojulkaisu: thl.fi/kott.
- Parikka, Suvi, Holm, Noora, Ikonen, Jonna, Koskela, Timo, Kilpeläinen, Heikki, Lundqvist, Annamari (2021b) Korkeakouluopiskelijoiden mielenterveys, elintavat ja opiskeluryhmään kuuluminen. KOTT 2021-tutkimuksen tuloksia. Verkkojulkaisu: thl.fi/kott.
- Parikka, Suvi, Koskela, Timo, Ikonen, Jonna, Hedman, Lilli (2020). Aikuisväestön hyvinvointi, terveys ja palvelut – FinSote 2020: Aikuisten palvelukokemuksissa ja hyvinvoinnissa alueellisia eroja. Tilastoraportti: 16/2021, THL.

Liite 1. Tutkimusorganisaatio

Tutkimuksen vastuhenkilö ja muut tietojen käyttäjät:

Vuodesta 2021 alkaen KOTT-tutkimuksen vastaava johtaja oli Annamari Lundqvist/THL. Vuosina 2019–2020 tutkimuksen vastaava johtaja oli Anne Lounamaa/THL. Tutkimuksen vastaavana tutkijana toimi Suvi Parikka/THL.

Tutkimussisällöistä vastaava projektiryhmä:

Anne Lounamaa/THL, Suvi Parikka/THL, Noora Holm/THL, Lilli Huhtala-Hedman/THL, Seppo Koskinen/THL, Laura Kestilä/THL, Reija Klemetti/THL, Annamari Lundqvist/THL, Kaisa Mölläri/THL, Timo Hujanen/KELA, Karoliina Koskenvuo/ KELA, Päivi Metsäniemi/YTHS ja Virve Murto/Tina Lauronen Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus.

Tutkimuksen ohjauksesta vastaava ohjausryhmä:

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL): Annamari Lundqvist, johtava tutkija; Anne Lounamaa, johtava asiantuntija; Suvi Parikka, kehittämispäällikkö; Noora Holm, suunnittelija; Seppo Koskinen, tutkimusprofessori; Laura Kestilä, tutkimuspäällikkö; Reija Klemetti, tutkimuspäällikkö, Lilli Huhtala-Hedman, suunnittelija ja Timo Koskela, erikoissuunnittelija

Kansaneläkelaitos (Kela): Timo Hujanen, tutkija; Karoliina Koskenvuo, tutkimuspäällikkö

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM): Maire Kolimaa, neuvotteleva virkamies ja Malla Parkkonen, asiantuntija

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS): Päivi Metsäniemi, johtajaylilääkäri

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM): Kaisu-Maria Piironen, opetusneuvos

Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus: Virve Murto, tutkija; Tina Lauronen, tutkija

Tilastokeskus: Juhani Saari, yliaktuaari

Suomen opiskelijakuntien liitto (Samok): Hannele Kirveskoski, asiantuntija

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL): Touko Niinimäki, asiantuntija

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene: Samuli Maxenius, asiantuntija

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI: Hanna Ahola, suunnittelija

Liite 2. KOTT 2021-tutkimuksen kyselylomake

Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus (KOTT)

Tervetuloa vastaamaan KOTT-tutkimukseen!

Lomakkeen täyttämiseen menee aikaa noin 20 minuuttia. Kun olet palauttanut lomakkeen, olet automaattisesti mukana arvonnassa. Olemme yhteydessä voittajiin sähköpostitse 15.5.2021 mennessä.

Sinun ei tarvitse täyttää lomaketta kerralla, vaan voit tallentaa vastauksesi ja jatkaa lomakkeen täyttöä myöhemmin:

- Jos haluat keskeyttää täyttämisen ja jatkaa myöhemmin, paina "Jatka myöhemmin".
- Vastaamista voi jatkaa sähköpostista löytyvän linkin kautta.
- Lopuksi paina "Lähetä".

Kiitos vastauksistasi!

Lisätietoja tutkimuksesta:

www.thl.fi/kott sähköposti kott-info@thl.fi

Olen perehtynyt tutkimusta koskevaan tietosuojailmoitukseen ja saanut riittävän selvityksen tutkimuksesta ja siinä kerättävistä tiedoista, tietojen käsittelystä, yhdistämisestä ja luovuttamisesta.

Vastaamalla kyselyyn suostun siihen, että henkilötietojani käsitellään tietosuojaselosteen mukaisesti.

Koronaepidemia

1. Ovatko koronaepidemia tai sen rajoittamistoimet vaikuttaneet opiskeluusi?

- Vaikeuttanut opiskelua merkittävästi
- Vaikeuttanut opiskelua hieman
- Ei helpottanut eikä vaikeuttanut opiskelua
- Helpottanut opiskelua hieman
- Helpottanut opiskelua merkittävästi
- En osaa sanoa

2. Onko koronaepidemia heikentänyt taloudellista tilannettasi?

- Erittäin paljon
- Melko paljon
- Jonkin verran
- Vähän
- Ei lainkaan

3. Ovatko koronaepidemia tai sen rajoittamistoimet vaikuttaneet arkielämääsi?

Mikäli luettelossa on asioita, jotka eivät kuulu lainkaan elämääsi, valitse 'ei koske minua'.

	Ei vaikutusta	Kyllä, vähentynyt	Kyllä, lisääntynyt	Ei koske minua
Yhteydenpito ystäviin ja sukulaisiin				
Yhteydenpito opiskelukavereihin				
Yksinäisyyden tunne				
Toiveikkuus tulevaisuuden suhteen				
Päihteiden käyttö				
Univaikeudet, painajaisunet				
Opintojen vaatima työmäärä				

Terveydentila**4. Onko terveydentilasi mielestäsi nykyisin:**

- hyvä
- melko hyvä
- keskitasoinen
- melko huono
- huono

5. Onko sinulla jokin pitkäaikainen sairaus tai muu pitkäaikainen terveysongelma?

- kyllä
- ei

6. Rajoittaako jokin terveysongelma sinua toimissa, joita ihmiset tavallisesti tekevät?

- rajoittaa vakavasti
- rajoittaa, muttei vakavasti
- ei rajoita lainkaan → *voit siirtyä kysymykseen 8*

7. Onko rajoituksia ollut vähintään kuuden viime kuukauden ajan?

- kyllä
- ei

8. Onko sinulla todettu seuraavia sairauksia 12 viime kuukauden aikana?

- masennus
- ahdistuneisuushäiriö (paniikkihäiriö, sosiaalisten tilanteiden pelko tms.)
- laihuushäiriö (anoreksia)
- ahmimishäiriö (bulimia)
- muu syömishäiriö (esim. ahmintahäiriö)
- päihdehäiriö tai päihderiippuvuus
- muu mielenterveyden häiriö
- ei mitään edellä mainituista sairauksista

9. Onko sinulla todettu oppimisvaikeus tai oppimiseen vaikuttava sairaus tai vamma, mikä?

- ei ole todettu
- lukivaikeus
- muu oppimisvaikeus (esim. matematiikan vaikeus, hahmottamisen vaikeus, kielellinen erityisvaikeus)
- neuropsykiatrinen oirekuva (ADHD, autismikirjon häiriö, Asperger)
- liikuntarajoite
- aistivamma (näkö tai kuulo)
- muu, mikä?

10. Pituutesi? ___ cm, senttimetrin tarkkuudella**11. Painosi? ___ kg, kilogramman tarkkuudella**

Jos olet raskaana, niin merkitse painosi ennen raskautta.

12. Mitä mieltä olet painostasi? Oletko mielestäsi:

- selvästi alipainoinen
- jonkin verran alipainoinen
- sopivan painoinen
- jonkin verran ylipainoinen
- selvästi ylipainoinen

13. Seuraavaksi kysymme suhtautumistasi kehoosi ja ruokaan. Arvioi jokaisen väittämän kohdalla, sopiiko väittämän kuvaus tämänhetkiseen tilanteeseesi.

	ei	kyllä
Yritätkö oksentaa, jos tunnet olevasi epämiellyttävän kylläinen?		
Huolestuttaako sinua ajatus, ettet pysty enää hallitsemaan syömisesi määrää?		
Oletko laihtunut yli kuusi kiloa viimeisen kolmen kuukauden aikana?		
Uskotko olevasi lihava, vaikka olisitkin muiden mielestä laiha?		
Hallitseeko ruoka tai ruoan ajattelu elämääsi?		

14. Kuinka suuren osan ajasta olet neljän viime viikon aikana...

Valitse yksi vaihtoehto joka riviltä.

	koko ajan	suurimman osan aikaa	huomattavan osan aikaa	jonkin aikaa	vähän aikaa	en lainkaan
ollut hyvin hermostunut						
tuntenut mielialasi niin matalaksi, ettei mikään ole voinut piristää sinua						
tuntenut itsesi tyyneksi ja rauhalliseksi						
tuntenut itsesi alakuloiseksi ja apeaksi						
ollut onnellinen						

15. Oletko viime aikoina pystynyt keskittymään tehtäviisi?

- paremmin kuin tavallisesti
- yhtä hyvin kuin tavallisesti
- huonommin kuin tavallisesti
- paljon huonommin kuin tavallisesti

16. Oletko viime aikoina valvonut paljon huolien vuoksi?

- en ollenkaan
- en enempää kuin tavallisesti
- jonkin verran enemmän kuin tavallisesti
- paljon enemmän kuin tavallisesti

17. Onko sinusta viime aikoina tuntunut siltä, että mukanaolosi asioiden hoidossa on

- tavallista hyödyllisempää
- yhtä hyödyllistä kuin tavallisesti
- vähemmän hyödyllistä kuin tavallisesti
- paljon vähemmän hyödyllistä kuin tavallisesti

18. Oletko viime aikoina tuntenut kykeneväsi päättämään asioista?

- paremmin kuin tavallisesti
- yhtä hyvin kuin tavallisesti
- huonommin kuin tavallisesti
- paljon huonommin kuin tavallisesti

19. Oletko viime aikoina tuntenut olevasi jatkuvasti rasituksen alaisena?

- en ollenkaan
- en enempää kuin tavallisesti
- jonkin verran enemmän kuin tavallisesti
- paljon enemmän kuin tavallisesti

20. Onko sinusta viime aikoina tuntunut siltä, ettet voisi selviytyä vaikeuksistasi?

- ei ollenkaan
- ei enempää kuin tavallisesti
- jonkin verran enemmän kuin tavallisesti
- paljon enemmän kuin tavallisesti

21. Oletko viime aikoina kyennyt nauttimaan tavallisista päivittäisistä toimitasi?

- enemmän kuin tavallisesti
- yhtä paljon kuin tavallisesti
- vähemmän kuin tavallisesti
- paljon vähemmän kuin tavallisesti

22. Oletko viime aikoina kyennyt kohtaamaan vaikeutesi?

- paremmin kuin tavallisesti
- yhtä hyvin kuin tavallisesti
- huonommin kuin tavallisesti
- paljon huonommin kuin tavallisesti

23. Oletko viime aikoina tuntenut itsesi onnettomaksi ja masentuneeksi?

- en ollenkaan
- en enempää kuin tavallisesti
- jonkin verran enemmän kuin tavallisesti
- paljon enemmän kuin tavallisesti

24. Oletko viime aikoina kadottanut itseluottamuksesi?

- en ollenkaan
- en enempää kuin tavallisesti
- jonkin verran enemmän kuin tavallisesti
- paljon enemmän kuin tavallisesti

25. Oletko viime aikoina tuntenut itsesi ihmisenä arvottomaksi?

- en ollenkaan
- en enempää kuin tavallisesti
- jonkin verran enemmän kuin tavallisesti
- paljon enemmän kuin tavallisesti

26. Oletko viime aikoina tuntenut itsesi kaiken kaikkiaan kohtalaisen onnelliseksi?

- enemmän kuin tavallisesti
- yhtä paljon kuin tavallisesti
- vähemmän kuin tavallisesti
- paljon vähemmän kuin tavallisesti

Suun terveys

27. Onko hampaidesi kunto ja suusi terveydentila mielestäsi nykyisin:

- hyvä
- melko hyvä
- keskitasoinen
- melko huono
- huono

28. Onko sinulla viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana ollut hammassärkyä tai muita hampaisiin liittyviä vaivoja?

- ei
- kyllä

29. Koetko kipua ohimoilla, leukanivelissä, kasvoilla tai leuoissa vähintään kerran viikossa?

- en
- kyllä

30. Koetko kipua vähintään kerran viikossa, kun avaat suusi aivan auki tai pureskellessasi?

- en
- kyllä

31. Narskutteletko hampaitasi tai puretko niitä voimakkaasti yhteen (muulloin kuin syödessä)?

- en
- kyllä, vain öisin
- kyllä, vain päivisin
- kyllä, sekä öisin että päivisin
- en osaa sanoa

32. Miten usein harjaat hampaasi fluorihammastahnalla?

- harvemmin kuin kerran päivässä
- kerran päivässä
- useammin kuin kerran päivässä

33. Käytätkö hammaslankaa tai muuta välinettä hammasväliesi puhdistamiseen?

- en ollenkaan
- silloin tällöin
- 2-3 kertaa viikossa
- päivittäin

34. Kuinka usein tavallisesti nautit alla lueteltuja tuotteita?

	Päivittäin 3 kertaa tai useammin	Päivittäin 1-2 kertaa	2-5 kertaa viikossa	Harvemmin	En koskaan
Sokeroitu kahvi tai tee sekä muut sokeroidut juomat (me-hut, limsat, kaakao)					
Suklaa tai muut makeiset					
Purukumi tai pastillit, joissa on ksylitolia					

35. Onko sinulla tapana käydä hammaslääkärissä?

- kyllä, säännöllisesti tarkastusta varten
- kyllä, vain silloin kun minulla on särkyä tai jotakin vaivaa
- ei koskaan

36. Arveletko nyt tarvitsevasi hammashoitoa?

- ei
- kyllä

37. Onko hammashoito mielestäsi pelottavaa?

- ei lainkaan
- jonkin verran
- erittäin paljon

Terveyspalvelut

Opiskeluterveydenhuolto: Pääsääntöisesti amk-opiskelijat käyttivät vuoden 2020 loppuun saakka opiskelupaikkakunnan tarjoamia opiskeluterveydenhuollon palveluja. 1.1.2021 sekä yliopisto että amk-opiskelijat ovat käyttäneet YTHS:n palveluja.

Muu palveluntarjoaja: esim. työterveyshuollon, yksityissektorin, erikoissairaanhoidon tai puolustusvoimien terveyspalvelut.

38. Minkä tahon tarjoamia terveyspalveluja olet pääsääntöisesti käyttänyt 12 viime kuukauden aikana?

- YTHS:n palveluja tai kunnan opiskeluterveydenhuollon palveluja
- Kunnan muita terveyspalveluja (esim. neuvola, suun terveydenhuolto)
- Työterveyshuollon palveluja
- Yksityisen palveluntuottajan palveluja
- Erikoissairaanhoidon palveluja

39. Jos olet amk-opiskelija, oletko käyttänyt YTHS:n palveluja tämän vuoden aikana?

- kyllä
- en

40. Mistä syistä olet käyttänyt muiden kuin YTHS:n / kunnan opiskeluterveydenhuollon palveluja viimeisen 12 kuukauden aikana? Voit valita useita vaihtoehtoja.

- En ole käyttänyt muita palveluja
- Olen tarvinnut apua paikkakunnalla, jossa ei ole opiskeluterveydenhuollon palveluja
- Olen tarvinnut apua päivystysaikaan
- Minulla on hoitosuhde muualla
- Opiskeluterveydenhuolto ei tarjoa tarvitsemaani palvelua
- En ole päässyt tarpeeksi nopeasti hoitoon opiskeluterveydenhuoltoon
- En ole ollut tyytyväinen opiskeluterveydenhuollon palveluihin
- En ole tiennyt opiskeluterveydenhuollon palveluista
- Muu syy, mikä?

41. Oletko mielestäsi saanut riittävästi YTHS:n / kunnan opiskeluterveydenhuollon palveluja 12 viime kuukauden aikana?

	en ole tarvinnut	olisin tarvinnut, mutta en saanut palvelua	olen käyttänyt, palvelu ei ollut riittävää	olen käyttänyt, palvelu oli riittävä
mielenterveyden palvelut (hoitaja, yleislääkäri, psykologi, psykiatri)				
suun terveyden palvelut (hammaslääkäri, suuhygienisti)				
muut terveyden tai sairaanhoidon palvelut (hoitaja, lääkäri, fysioterapeutti)				

42. Ajattele kokemuksiasi YTHS:n / kunnan opiskeluterveydenhuollon palvelujen käytöstä 12 viime kuukauden ajalta. Kuinka alla olevat asiat ovat toteutuneet kohdallasi?

	aina	useimmiten	joskus	ei koskaan
sain yhteyden hoitopaikkaan sujuvasti				
hoitoni käynnistyi riittävän nopeasti				
pääsin tutkimuksiin riittävän nopeasti (esim. laboratoriotestit, röntgen)				
yksityisyyttäni kunnioitettiin tutkimuksissa ja hoidoissa				
hoidosta oli minulle hyötyä				
asiani hoidettiin sujuvasti ja tieto kulki ammattilaisten välillä				

Opiskelukykyä tukevat Kelan kuntoutuspalvelut: NUOTTI-valmennus, Ammatillinen kuntoutusseuritus, Koulutuksen tukeminen ammatillisena kuntoutuksena, Opiskeluun tarvittavat apuvälineet, Neuropsykologinen kuntoutus, Kuntoutuspsykoterapia, Kuntoutuskurssit eri sairauksia sairastaville, Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen terapiat ja yksilöjaksot.

43. Tunnetko opiskelukykyä tukevia kuntoutuspalveluja?

- kyllä
- en

44. Tarvitsetko opiskelukykyä tukevia Kelan kuntoutuspalveluja?

- en tarvitse
- kyllä, mutta en ole saanut palveluja
- kyllä, olen saanut palveluja

Liikunta, ravinto ja uni

45. Kuinka paljon kaikkiaan liikut viikoittain opinnoissa, työssä, koulu- ja työmatkalla sekä vapaa-aikana? Ajattele 12 viime kuukautta. Ota huomioon kaikki säännöllisesti viikoittain toistuva liikunnallinen rasitus. Vastaa tarvittaessa useammalle riville.

- ei juurikaan mitään säännöllistä viikoittaista liikuntaa → *voit siirtyä kysymykseen 47*
- verkkaista ja rauhallista liikuntaa (=ei hikoilua tai hengityksen kiihtymistä, esim. rauhallinen kävely) __päivänä viikossa __ tuntia viikossa ja __minuuttia viikossa
- ripeää ja reipasta liikuntaa (= jonkin verran hikoilua ja/tai hengityksen kiihtymistä, esim. reipas kävely) __päivänä viikossa __ tuntia viikossa ja __minuuttia viikossa
- rasittavaa ja voimaperäistä liikuntaa (=voimakasta hikoilua ja/tai hengityksen kiihtymistä, esim. hölkkä tai juoksu) __päivänä viikossa __ tuntia viikossa ja __minuuttia viikossa

46. Kuinka monena päivänä tavallisesti viikon aikana harrastat lihaskuntoa ylläpitävää tai kehittävää liikuntaa? Esim. kuntosaliharjoittelu, kotijumppa, ryhmäliikunta, pallo- ja mailapelit tai fyysisesti rasittavat askareet. Jos et lainkaan, vastaa 0.

__päivänä viikossa

47. Minkä tahon järjestämään liikuntatoimintaan osallistut?

Voit valita useita vaihtoehtoja.

- en harrasta liikuntaa
- korkeakoulun, ylioppilas-/opiskelijakunnan tai ainejärjestön järjestämä liikunta
- urheiluseura
- kaupalliset liikuntapalvelut
- kunnalliset liikuntapalvelut
- liikun omatoimisesti

48. Kuinka monta tuntia istut keskimäärin arkisin?

Merkitse 0, jos et yhtään.

	tuntia	minuuttia
opiskelu- tai työpäivän aikana		
kotona television, tietokoneen tai älylaitteen ääressä		
kulkuneuvossa		
muu istuminen		

49. Kuinka usein keskimäärin syöt opiskelijaravintolassa tai ostat opiskelija-aterian mukaan viikon aikana?

- 4-7 päivänä → voit siirtyä kysymykseen 51
- 1-3 päivänä
- harvemmin

50. En syö opiskelijaravintolassa tai osta opiskelija-aterioita mukaan, koska...

(Voit valita useita vaihtoehtoja.)

- käyttämäni opiskelijaravintola on koronan takia suljettu
- asun tällä hetkellä paikkakunnalla, jossa ei ole mahdollisuutta opiskelija-aterioiden nautimiseen
- välttelen koronaepidemian takia opiskelijaravintoloita
- opiskelen etänä enkä lähde syömään opiskelijaravintolaan tai hakemaan noutoateriaa
- olen töissä enkä lähde syömään opiskelijaravintolaan tai hakemaan noutoateriaa
- aukioloajat ovat huonot
- ruokajono/noutoruokajono on pitkä tai ruokasali on levoton ja meluisa
- ateria on kallis
- aterioiden maku on huono
- aterioiden ravitsemuslaatu on huono
- raaka-aineiden eettisyyteen, ilmastovaikutuksiin tai alkuperään ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota
- minulla ei ole aina seuraa ravintolassa enkä halua syödä yksin

51. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten ruokavaliotasi?

- sekaruokavalio
- kasvisruokavalio (sisältää maitotuotteita tai kananmunaa)
- vegaaniruokavalio (ei lainkaan eläinkunnan tuotteita)
- ei mikään edellä mainituista

52. Kuinka monena arkipäivänä viikossa syöt seuraavia pääaterioita tai välipaloja?

	en syö	1-2 arkipäivänä	3-4 arkipäivänä	joka arkipäivä
aamupala				
lounas				
iltapäivän välipala				
päivällinen				
iltapala				
muita välipaloja				

53. Miten usein olet syönyt vihanneksia ja juureksia (ei perunaa) seitsemän viime päivän aikana?

- en kertaakaan
- 1-2 päivänä
- 3-5 päivänä
- 6-7 päivänä
- useita kertoja päivässä

54. Miten usein olet syönyt hedelmiä tai marjoja seitsemän viime päivän aikana?

- en kertaakaan
- 1-2 päivänä
- 3-5 päivänä
- 6-7 päivänä
- useita kertoja päivässä

55. Mihin aikaan tavallisesti menet nukkumaan?

Vastaa molempiin kohtiin.

	Noin 21 tai aikaisemmin	Noin 21.30	Noin 22	Noin 22.30	Noin 23	Noin 23.30	Noin 24	Noin 00.30	Noin 01	Noin 01.30 tai myöhemmin
Arkisin										
Viikonloppuisin										

56. Mihin aikaan tavallisesti heräät?

Vastaa molempiin kohtiin.

	Noin 6 tai aikaisemmin	Noin 6.30	Noin 7	Noin 7.30	Noin 8	Noin 8.30	Noin 9	Noin 9.30	Noin 10	Noin 10.30 tai myöhemmin
Arkisin										
Viikonloppuisin										

57. Esiintyykö sinulla päiväaikaista väsymystä?

- joka päivä tai lähes joka päivä
- 3-5 päivänä viikossa
- 1-2 päivänä viikossa
- harvemmin kuin kerran viikossa
- harvemmin kuin kerran kuukaudessa tai ei koskaan

Tupakka, alkoholi ja huumeet

58. Käytätkö tai oletko käyttänyt aiemmin tupakkatuotteita?

	en lainkaan	aiemmin, mutta olen lopettanut	kyllä, harvemmin kuin kerran viikossa	kyllä viikoittain, mutta en päivittäin	kyllä, päivittäin
Savukkeita					
Nuuskaa					
Vesipiippua					
Muuta tupakkatuotetta, mitä?					

59. Käytätkö sähkösavukkeita, jotka sisältävät seuraavia aineita?

	en lainkaan	olen kokeillut	kyllä, satunnaisesti	kyllä, päivittäin
Nikotiinia				
Tupakkamakuja				
Muita makuaineita				
Jotain muuta ainetta, mitä?				

60. Oletko käyttänyt alkoholijuomia 12 viime kuukauden aikana?

- en → voit siirtyä kysymykseen 64
- kyllä

61. Kuinka usein juot olutta, viiniä tai muita alkoholijuomia?

Ota mukaan myös ne kerrat, jolloin nautit vain pieniä määriä, esim. pullon keskiolutta tai tilkan viiniä.

- en koskaan
- noin kerran kuukaudessa tai harvemmin
- 2–4 kertaa kuukaudessa
- 2–3 kertaa viikossa
- 4 kertaa viikossa tai useammin

62. Kuinka monta annosta alkoholia yleensä olet ottanut niinä päivinä, jolloin käytit alkoholia?

- 1-2 annosta
- 3-4 annosta
- 5-6 annosta
- 7-9 annosta
- 10 tai enemmän

YKSI ALKOHOLIANNOS ON:

pullo tai tölkki (33cl) keskiolutta, siideriä, long drinkiä tai lasi (12cl) mietoa viiniä tai pieni lasi (8cl) väkevää viiniä tai ravintola-annos (4cl) väkeviä 12

63. Kuinka usein olet juonut kerralla kuusi tai useampia annoksia? en koskaan

- harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- kerran kuukaudessa
- kerran viikossa
- päivittäin tai lähes päivittäin

64. Oletko koskaan kokeillut tai käyttänyt jotakin huumetta, lääkkeitä tai lääkkeiden ja alkoholin yhdistelmää päihtyäksesi?

- en koskaan → voit siirtyä kysymykseen 66
- kyllä

65. Oletko käyttänyt ainakin kerran viimeisen 12 kuukauden aikana?

	en	kyllä	montako kertaa?
kannabista			
ekstaasia			
amfetamiinia tai metamfetamiinia			
kokaiinia			
muuta huumetta, mitä?			
lääkkeitä ja alkoholia yhdessä			
lääkkeitä päihtyäksesi, mitä?			

Opiskelu

66. Valitse se vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten suhdettasi opiskeluun viimeksi kuluneen kuukauden aikana.

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Osittain eri mieltä	Osittain samaa mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Tunnen hukkuvani opintoihini liittyvään työmäärään						
Tunnen itseni haluttomaksi opinnoissani ja ajattelen usein lopettaa opiskelun						
Minulla on usein riittämättömyyden tunteita opinnoissani						
Nukun usein huonosti erilaisten opiskeluasioiden takia						
Minusta tuntuu, että olen menettämässä kiinnostukseni opiskelua kohtaan						
Pohdin alituisen, onko opiskelulani merkitystä						
Murehdin opiskeluasioita paljon myös vapaa-aikana						
Ennen odotin saavani opinnoissani paljon enemmän aikaan kuin nyt						
Opiskelujen paine aiheuttaa ongelmia läheisissä ihmissuhteissani						
Tunnen olevani täynnä energiaa kun opiskelen						
Olen innostunut opiskelusta						
Olen täysin uppoutunut opiskeluun						

Netin käyttö ja rahapelaaminen

67. Tuntuuko sinusta, että jokin seuraavista on sinulle ongelma?

Voit valita useita vaihtoehtoja.

- Sosiaalinen media (Facebook, Instagram, Twitter tai vastaava)
- Digipelaaminen (esim. Counter-Strike, PUBG, Candy Crush Saga)
- Nettiporno
- Nettishoppailu
- Mikään näistä ei ole ongelma minulle

68. Kuinka usein...

	ei koskaan	harvoin	joskus	usein	melkein aina
sinulla on vaikeuksia lopettaa netin käyttö kun olet yhteydessä verkkoon?					
muut (esim. kumppani, kaverit, vanhemmat tai lapset) ovat sanoneet, että sinun tulisi käyttää nettiä vähemmän?					
unesi jäävät lyhyeksi netin käytön vuoksi?					
jätät päivittäiset välttämättömyydet (opinnot, työ tai perhe) huomiotta, koska vietät mieluummin aikaa netissä?					
menet nettiin kun tunnet itsesi alakuloiseksi?					

Seuraavaksi kysymme rahapelaamisesta. Rahapelejä ovat esimerkiksi Lotto, arvat, rahapeliautomaatit ja vedonlyönti. Näitä pelejä voi pelata myös netissä.

69. Oletko pelannut jotain rahapeliä viimeisen 12 kuukauden aikana?

- en → voit siirtyä kysymykseen 72
- kyllä

70. Kuinka usein olet pelannut rahapelejä viimeisen 12 kuukauden aikana?

- harvemmin kuin kuukausittain
- kuukausittain
- viikoittain
- lähes päivittäin

71. Onko sinusta 12 viime kuukauden aikana tuntunut, että rahapelaaminen saattaa olla sinulle ongelma?

- ei koskaan
- joskus
- usein
- lähes aina

Elinolot**72. Mikä kuvaa parhaiten asumisjärjestelyäsi?**

- asun yksin omassa taloudessani
- asun kumppanin ja/tai lapsen/lasten kanssa
- asun soluasunnossa
- asun yhteistaloudessa tai kimppakämpässä, yhteinen vuokrasopimus
- asun yhteistaloudessa tai kimppakämpässä, erillinen vuokrasopimus
- asun vanhempieni luona
- muu, mikä?

73. Miten käytettävissäsi olevat rahat riittivät 12 viime kuukauden aikana?

- erittäin hyvin
- tulin hyvin toimeen
- tulin toimeen, kun elin säästäväisesti
- toimeentuloni oli erittäin niukka ja epävarma

74. Oletko joskus 12 viime kuukauden aikana:

	en	kyllä
pelännyt, että sinulta loppuu ruoka, ennen kuin saat rahaa ostaaksesi lisää		
joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi		

75. Oletko ottanut pikavippejä tai kulutusluottoja?

- En ole ottanut
- Kyllä, minulla ei ole ollut vaikeuksia maksaa niitä takaisin
- Kyllä, minulla on ollut vaikeuksia maksaa niitä takaisin

76. Teetkö opintojesi ohella lukuvuoden aikana (pl. kesäajan palkkatyö) ansiotyötä?

- en → voit siirtyä kysymykseen 80
- kyllä

77. Onko työ luonteeltaan?

- kokoaikatyötä (30 tuntia viikossa tai yli)
- osa-aikatyötä tai osapäivätyötä (alle 30 tuntia viikossa)
- keikkatyötä (lyhyitä, alle 1kk työjaksoja epäsäännöllisesti)

78. Koetko, että työnteko opintojen ohella?

- haittaa opintojesi edistymistä
- edistää opintojasi
- ei haittaa eikä edistä opintojasi
- en osaa sanoa

79. Missä määrin olet samaa mieltä seuraavien väittämien kanssa?

Vastaa koskien tätä lukuvuotta.

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä
Ilman ansiotyötä minulla ei olisi varaa opiskella					
Käyn töissä saadakseni työkokemusta					
Käyn töissä koska minun on tuettava taloudellisesti muita (lapsia, puolisoa, vanhempia ym.)					
Koen olevani ensisijaisesti työntekijä ja vasta toissijaisesti opiskelija					

Sosiaaliset suhteet**80. Koetko kuuluvasi johonkin, mihin tahansa, opiskeluun liittyvään ryhmään? (esim. vuosikurssi, opiskelijaryhmä, ainejärjestö, laitos/yksikkö tms.)**

- en
- kyllä
- en osaa sanoa

81. Tunnetko itsesi yksinäiseksi?

- en koskaan
- hyvin harvoin
- joskus
- melko usein
- jatkuvasti

82. Arvioi mahdollisuksiasi saada apua läheisiltäsi, kun olet avun tai tuen tarpeessa.

Voit merkitä kunkin kysymyksen kohdalla yhden tai useamman vaihtoehdon.

	puoliso, kumppani	joku muu lä- hiomainen	läheinen ystävä	opiskelukaveri	joku muu läheinen	ei kukaan
Kenen voit todella us- koa välittävän sinusta, tapahtuipa sinulle mitä tahansa?						
Keneltä saat käytännön apua, kun sitä tarvitset?						
Kenen kanssa voit jakaa arjen iloja ja suruja?						

83. Onko sinulla parisuhde?

- ei
- kyllä

84. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten seksuaalista suuntautumistasi?

- hetero
- bi
- homo
- lesbo
- muu, mikä?
- mikään edellä olevista ei sovi kuvaamaan minua

85. Mitä ehkäisymenetelmää käytät nykyisin tai olet käyttänyt 12 viime kuukauden aikana?

Merkitse myös kumppanisi käyttämät menetelmät. Voit valita useita vaihtoehtoja.

- ehkäisytabletit (ml. minipillerit)
- ehkäisyrenkas tai -laastari
- kierukka
- kondomi
- jälkiehkäisy (katumuspilleri)
- jokin muu ehkäisymenetelmä
- ei mitään, koska ei ole ollut tarvetta
- ei mitään, vaikka olisi ollut tarvetta

Kokemukset kiusaamisesta

Kiusaamisella tarkoitetaan sitä, että henkilö joutuu toistuvan loukkaamisen, vahingoittamisen ja/tai syrjimisestä yhden tai useamman henkilön taholta pystymättä vaikuttamaan saamaansa kohteluun.

86. Oletko korkeakouluopiskelusi aikana...

	en koskaan	satunnaisesti	usein
kokenut olevasi yhden tai useamman muun opiskelijan kiusaamisen kohteena?			
kokenut olevasi yhden tai useamman korkeakoulun henkilökuntaan kuuluvan kiusaamisen kohteena?			
kiusannut jotakuta toista opiskelijaa tai toisia opiskelijoita?			
kiusannut jotakuta henkilökuntaan kuuluvaa?			

Opiskelun ja perheen yhteensovittaminen

87. Toivotko tulevaisuudessa saavasi lapsen tai lapsia? Milloin?

- en
- kyllä, olen tai kumppanini on tällä hetkellä raskaana
- kyllä, seuraavan vuoden aikana
- kyllä, 2–4 vuoden aikana
- kyllä, 5–9 vuoden aikana
- kyllä, yli 10 vuoden kuluttua
- en osaa sanoa
- muuta, mitä?

Jos sinulla tai kumppanillasi ei ole lasta tai lapsia, voit siirtyä kysymykseen 89.

88. Minkälaisia vaikutuksia lapsen saamisella oli elämääsi?

Arvioi, kuinka samaa tai eri mieltä olet kunkin alla olevan, asiaan liittyvän väittämän kanssa.

	täysin sama mieltä	jokseenkin sama mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä	en osaa sanoa / ei koske minua
Suhteeni puolisooni/kumppaniini parani					
Taloudelliset ongelmat kasvoivat					
Mahdollisuuteni opiskella heikkenivät					
Mahdollisuuteni edetä opinnoissani heikkenivät					
Mahdollisuuteni suorittaa opintoni loppuun heikkenivät					
Mahdollisuus tehdä minua kiinnostavia asioita väheni					
Lapsen saaminen vaikutti myönteisesti ihmissuhteisiini ja sosiaaliseen elämääni					
Lapsen saaminen vaikutti kielteisesti omaan tai puolisoni terveydentilaan					

Jos sinä tai kumppanisi on raskaana, voit siirtyä palauttamaan kyselyn painamalla "Lähetä".

89. Arvioi missä määrin seuraavat tekijät vaikuttavat siihen, ettei lapsen saaminen tunnu juuri nyt ajankohtaiselta tai mahdolliselta? Valitse yksi vaihtoehto joka riviltä.

	Ei lainkaan	Hieman	Jossain määrin	Merkittävästi
Meillä / Minulla on jo sopiva määrä lapsia				
Oma tai puolisoni terveydentila				
Omat keskeneräiset opinnot				
Epävarma työtilanne				
Olen vielä liian nuori tai en tunne itseäni vielä kypsäksi				
Jaksaminen vanhempana				
En usko olevani sopiva vanhemmaksi				
Taloudellinen tilanne				
Opiskelun tai työn ja perheen yhteensovittaminen				
Riittämätön sosiaalinen verkosto tai yksinäisyys				
En (vielä/enää) halua sitoa itseäni pieniin lapsiin				
Yhteiskunnan riittämätön tuki				
Huoli ilmastonmuutoksesta ja planeetan ekologisesta kantokyvystä				
Parisuhdetilanne				
Halu edetä ammatissani/urallani				
Mielestäni Suomi ei ole lapsiystävällinen maa				
Muu syy				